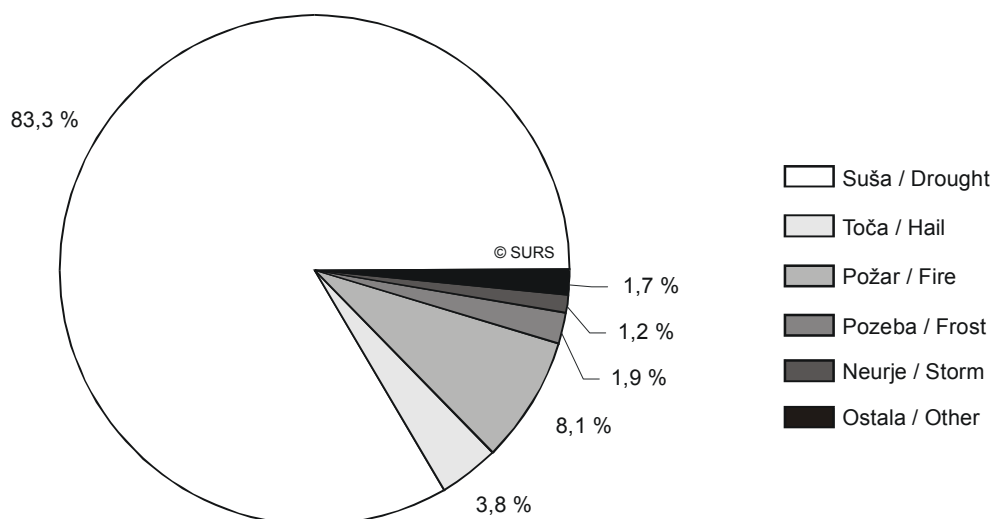

OCENJENA ŠKODA, KI SO JO POVZROČILE ELEMENTARNE NESREČE, SLOVENIJA, 2003
ESTIMATED DAMAGE CAUSED BY NATURAL DISASTERS, SLOVENIA, 2003

- ▶ V letu 2003 so največ škode povzročili suša (83,3 %), požar (8,1 %), toča (3,8 %) in pozeba (1,9 %).
- ▶ Glede na oceno nastale škode so bile izgube največje na gradbenih objektih ter v gozdovih in pri divjadi, med zasebno lastnino pa na obratnih sredstvih in dolgoletnih nasadih. Po panogah dejavnosti so bile izgube največje v kmetijstvu, lov in gozdarstvu ter gradbeništvu.
- ▶ Med statističnimi regijami so imele zaradi elementarnih nesreč največje izgube podravska, pomurska in savinjska regija. Največ škode zaradi **suše** je bilo v podravski regiji, zaradi **požara** v osrednjeslovenski regiji, zaradi **toče** in **pozebe** v goriški regiji.
- ▶ Škoda, ki so jo povzročile elementarne nesreče, je bila ocenjena v 192 občinah od 193; v eni občini ta škoda ni bila ocenjena.
- ▶ In 2003 most damage was caused by drought (83.3%), fire (8.1%), hail (3.8%) and frost (1.9%).
- ▶ The greatest estimated damage was caused on buildings and forest and wildlife, and among private ownership the greatest damage was caused on working means and lasting plantations. By branches of activities, the greatest damage was caused in agriculture, hunting and forestry, and in construction.
- ▶ Among statistical regions, the greatest damage caused by natural disasters was registered in Podravska, Pomurska and Savinjska region. **Drought** caused the greatest damage in Podravska region, **fire** caused the greatest damage in Osrednjeslovenska region, and **hail** and **frost** caused the greatest damage in Goriška region.
- ▶ The damage caused by natural disasters was estimated in 192 municipalities out of 193; one did not report any damage.

Slika 1: Ocenjena škoda po vzroku elementarne nesreče, Slovenija, 2003
Chart 1: Estimated damage caused by natural disasters, Slovenia, 2003

1. Ocenjena škoda po vzroku elementarne nesreče, Slovenija, 2003

Estimated damage caused by natural disasters, Slovenia, 2003

	Mio SIT	%	
SKUPAJ	36937	100	TOTAL
Suša	30766	83,3	Drought
Požar	3005	8,1	Fire
Toča	1418	3,8	Hail
Pozeba	700	1,9	Frost
Neurje (močan veter)	443	1,2	Storm (strong wind)
Dršenje tal in snega (plaz, usad)	334	0,9	Avalanche (land-slip, snow-slip)
Drugo	88	0,2	Other
Poplava	86	0,2	Flood
Škoda zaradi različnih škodljivcev in boleznih	61	0,2	Damage caused by different pests and diseases
Ekološke nesreče (emisija plinov ipd.)	35	0,1	Pollution accidents (gas emissions and similar)
Epizootija	1	0,0	Epizootic (epidemic animal infectious diseases)

2. Ocenjena škoda po vrstah sredstev in lastnini, Slovenija, 2003

Estimated damage by type of means and ownership, Slovenia, 2003

1000 SIT

Sredstva	Znesek celotne ocenjene škode Total estimated damage			Znesek ocenjene škode na vseh oblikah lastnine, razen na zasebni lastnini Estimated damage on all kinds of ownership, except private ownership			Znesek ocenjene škode na zasebni lastnini Estimated damage on private ownership			Means
	skupaj total	na poškodovanih sredstvih on damaged means	na uničenih sredstvih on ruined means	skupaj total	na poškodovanih sredstvih on damaged means	na uničenih sredstvih on ruined means	skupaj total	na poškodovanih sredstvih on damaged means	na uničenih sredstvih on ruined means	
SKUPAJ¹⁾	36935776	33865565	2588053	786909	730997	27835	36148866	33134568	2560218	TOTAL¹⁾
Zemljišče	75122	59648	15474	24648	24648	-	50474	35000	15474	Land
Gradbeni objekti	2640333	544833	2095500	465116	455690	9426	2175217	89143	2086074	Buildings
Oprema	264646	3458	261188	10061	-	10061	254585	3458	251127	Equipment
Dolgoletni nasadi	5694533	5633794	60739	-	-	-	5694533	5633794	60739	Lasting plantations
Gozdovi in divjad	506754	369665	137089	250659	250659	-	256095	119006	137089	Forest and wildlife
Stalež živine, perutnina in ribe	1100	1100	-	-	-	-	1100	1100	-	Livestock, poultry and fish
Obratna sredstva	27246743	27246658	85	-	-	-	27246743	27246658	85	Working means
Dobrine (kulturne dobrine, dobrine v gospodinjstvu)	16039	6409	9630	-	-	-	16039	6409	9630	Goods (cultural, household)
Druga sredstva in dobrine	8348	-	8348	8348	-	8348	-	-	-	Other means and goods
Stroški zaradi škode	482158	-	-	28077	-	-	454080	-	-	Consequential costs
Posredna škoda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Indirect damage
Škoda na sredstvih slovenske vojske	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Damage on Slovene Army means

1) Vodoravni seštevki se ne ujemajo za znesek stroškov in posredne škode, ker teh zneskov ni bilo mogoče prikazati ne kot poškodovana ne kot uničena sredstva.
The horizontal sums do not match for the amount of consequential costs and direct damage, because these amounts could not be specified neither as damage or as ruined means.

3. Pregled ocenjene škode po področjih dejavnosti, Slovenija, 2003
Review of estimated damage by type of activity, Slovenia, 2003

1000 SIT

Dejavnosti	Celotna ocenjena škoda		Škoda po sredstvih				Stroški		Posredna škoda		Activities
	Total estimated damage		poškodovanih damaged		uničenih ruined		Consequential costs		Indirect damage		
	skupni znesek celotne ocenjene škode total estimated damage	od tega skupaj znesek škode na vseh oblikah lastnine, razen na zasebni lastnini damage on all kinds of ownership, except private ownership	celotna ocenjena škoda total estimated damage	od tega skupaj znesek škode na vseh oblikah lastnine, razen na zasebni lastnini damage on all kinds of ownership, except private ownership	celotna ocenjena škoda total estimated damage	od tega skupaj znesek škode na vseh oblikah lastnine, razen na zasebni lastnini damage on all kinds of ownership, except private ownership	celotna ocenjena škoda total estimated damage	od tega skupaj znesek škode na vseh oblikah lastnine, razen na zasebni lastnini damage on all kinds of ownership, except private ownership	celotna ocenjena škoda total estimated damage	od tega skupaj znesek škode na vseh oblikah lastnine, razen na zasebni lastnini damage on all kinds of ownership, except private ownership	
SKUPAJ	36935776	786909	33865565	730997	2588053	27835	482158	28077	-	-	TOTAL
A Kmetjstvo, lov gozdarstvo	34248577	250969	33253540	250969	664584	-	330453	-	-	-	A Agriculture, hunting and forestry
B Ribišstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	B Fishing
C Rudarstvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	C Mining and quarrying
D Predelovalne dejavnosti	554532	-	-	-	533727	-	20805	-	-	-	D Manufacturing
E Oskrba z elektriko, plinom, vodo	9409	9409	1330	1330	6880	6880	1199	1199	-	-	E Electricity, gas and water supply
F Gradbeništvo	1143572	234316	324721	234316	744228	-	74623	-	-	-	F Construction
G Trgovina, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe	182850	-	-	-	180550	-	2300	-	-	-	G Wholesale, retail; certain repair
H Gostinstvo	159447	-	-	-	153940	-	5507	-	-	-	H Hotels and restaurants
I Promet, skladiščenje in zveze	474482	244729	244382	244382	216247	-	13853	347	-	-	I Transport, storage and communication
J Finančno posredništvo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	J Financial intermediation
K Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	K Real estate, renting, & business activities
L Dejavnosti javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje	14601	14601	-	-	5722	5722	8879	8879	-	-	L Public administ. & defence; comp. soc. sec.
M Izobraževanje	3535	3519	-	-	3250	3250	285	269	-	-	M Education
N Zdravstvo in socialno varstvo	2226	2226	-	-	2050	2050	176	176	-	-	N Health and social work
O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti	68673	27140	-	-	50405	9933	18268	17207	-	-	O Other social and personal services
P Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	P Private households with employees
Q Eksteritorialne organizacije in združenja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Q Extra-territorial organizations
X Zasebna gospodinjstva od tega kmečka	73872	-	41592	-	26470	-	5810	-	-	-	Private household of which farm household
	33604	-	32854	-	750	-	-	-	-	-	

4. Ocenjena škoda po vzroku elementarne nesreče po statističnih regijah, Slovenija, 2003

Estimated damage by reason of natural disasters and by statistical regions, Slovenia, 2003

1000 SIT

Statistična regija Statistical region	Skupaj Total	Poplava Flood	Požar Fire	Suša Drought	Neurje (močan veter) Storm (strong wind)	Toča Hail	Pozeba Frost	Dršenje tal in snega (plaz, usad) Avalanche (land-slip, snow-slip)	Epizootija (živalske bolezni) Epidemic animal infectious diseases	Škoda zaradi različnih škodljivcev in boleznih infectious pests	Ekološke nesreče (emisija plinov, itd.) Enviro- mental accidents (gas emissions and similar)	Druge elemen- tarne nesreče Other disasters
SKUPAJ / TOTAL	36935776	86440	3004637	30765920	442645	1417643	699854	333962	1100	60824	35066	87685
Jugovzhodna Slovenija	3156252	-	323043	2403336	-	427873	-	-	-	-	2000	-
Gorenjska	1597574	27163	288148	964455	253250	-	-	15917	1100	47541	-	-
Goriška	2789618	-	397942	1395616	-	468343	527717	-	-	-	-	-
Koroška	1112578	57277	64426	704220	88042	-	-	79192	-	-	31736	87685
Notranjsko-kraška	803265	-	75711	718201	-	-	-	9353	-	-	-	-
Obalno-kraška	2221590	-	152130	1906676	-	-	162784	-	-	-	-	-
Osrednjeslovenska	2894664	2000	578699	2049826	-	34634	-	215891	-	12284	1330	-
Podravska	7809037	-	548062	7010318	16796	230567	-	2962	-	332	-	-
Pomurska	6263565	-	113155	6130410	-	-	-	20000	-	-	-	-
Savinjska	5119581	-	402351	4451741	84557	180265	-	-	-	667	-	-
Spodnjeposavska	2923174	-	32183	2816144	-	74847	-	-	-	-	-	-
Zasavska	244878	-	28787	214977	-	1114	-	-	-	-	-	-

Slika 2: Ocenjena škoda, ki so jo povzročile elementarne nesreče, po statističnih regijah, Slovenija, 2003
Chart 2: Estimated damage caused by natural disasters by statistical regions, Slovenia, 2003

STATISTIČNA ZNAMENJA

- ni pojava
- ... ni podatka
- Ø povprečje
- * popravljen podatek
- 0 podatek je manjši od 0,5 dane merske enote
- 0,0 podatek je manjši od 0,05 dane merske enote
- 1) izpostavno znamenje za opombo pod tabelo
- () nezadostno preverjen ali ocenjen podatek
- z podatek zaradi zaupnosti ni objavljen

METODOLOŠKA POJASNILA

Namen statističnega opazovanja

je zbrati podatke o ocenjeni škodi, ki so jo povzročile elementarne nesreče.

Enote opazovanja

so vse elementarne nesreče, ki so se zgodile v Slovenije v letu 2003.

Viri podatkov

Podatke o ocenjeni gmotni škodi, ki so jo povzročile elementarne nesreče v preteklem letu, zbiramo vsako leto s statističnim vprašalnikom Poročilo o oceni škode, ki so jo povzročile elementarne nesreče, obrazec ELNES.

Zajetje

V podatkih je zajeta vsa ocenjena gmotna škoda po posameznih elementarnih nesrečah, o katerih so nam poročale občine.

Podatke o suši, toči in pozebi smo prevzeli od Ministrstva RS za obrambo, Uprave RS za zaščito in reševanje (URSZR); podatke o požaru smo prevzeli od URSZR (Naravne in druge nesreče v RS v letu 2003); podatke o oceni neposredne škode v kmetijstvu zaradi hruševega ožiga smo prevzeli od Fitosanitarne Uprave RS (FURS). Podatek o suši, toči, pozebi in hruševem ožigu je dejansko vrnjena odškodnina. Podatek o požaru zajema materialno škodo in stroške (stroški intervencije).

Definicije in druga pojasnila

Škoda je izguba, ki je lahko nastala na sredstvih in drugih dobrinah zaradi elementarne nesreče ali drugega vzroka. Vrste škode:

- neposredna (direktna) škoda na poškodovanih in uničenih sredstvih in dobrinah;
- posredna (indirektna) škoda;
- stroški, ki so nastali kot posledica neposredne škode.

Neposredna (direktna) škoda je škoda, ki je neposredno prizadejana sredstvu oziroma dobrini in se izraža v denarnem znesku, ki je potreben, da se poškodovano sredstvo oziroma dobrina popravita in vrmeta v prvotno stanje, ali v znesku revalorizirane sedanje vrednosti uničenih sredstev oziroma dobrin.

Posredna (indirektna) škoda je dohodek, izgubljen zaradi zmanjšanja proizvodnje ali neustvarjenega prihodka kot posledica direktne škode na sredstvih za opravljanje dejavnosti.

Stroški so vrednosti posredne škode, ki je posledica neposredne škode. V stroške vštevamo vse izdatke za občasne obrambne ukrepe, za

STATISTICAL SIGNS

- no occurrence of event
- ... data not available
- Ø average
- * corrected data
- 0 value not zero but less than 0,5 of the unit employed
- 0,0 value not zero but less than 0,05 of the unit employed
- 1) footnote
- () incomplete or estimated data
- z data not published because of confidentiality

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

The purpose of the statistical survey

is to collect data on estimated damage caused by natural disasters.

Observation units

are all natural disasters that happened in Slovenia in 2003.

Data sources

We collect data on estimated damage caused by natural disasters in the previous year with the Report on Estimated Damage Caused by Natural Disasters (ELNES).

Coverage

The data cover all estimated damage caused by individual natural disasters reported by municipalities.

The data of drought, hail and frost were taken over from the Ministry of Defence, Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief. The data of fire were taken also over from the Ministry of Defence, Administration of the Republic of Slovenia for Civil Protection and Disaster Relief (Natural and others disasters in RS in 2003). The data on estimated damage in agriculture because of erwinia amylovora were taken over from the Phytosanitary Inspection Service. The data of drought, hail, frost and erwinia amylovora were practically refund damages. The data of fire include material damage and consequential costs.

Definitions and other explanations

Damage is loss on means and goods caused by a natural disaster or by some other reason. Types of damage:

- direct damage on damaged or ruined means and goods;
- indirect damage;
- consequential costs as the result of direct damage.

Direct damage is direct damage on means or goods and is expressed in the amount of money needed to repair the damaged means or goods and to return them to the original condition or in the amount of revalued present value of ruined means or goods.

Indirect damage is income lost because of reduction of production or unrealised income caused by direct damage on means of production.

Consequential costs are the costs of indirect damage that is the result of direct damage. They include all expenses for temporary defence

reševanje in oskrbo prebivalstva, živine in drugih dobrin med elementarnimi nesrečami ali neposredno po njih ali v zvezi z drugim dogodkom, ki je povzročil neposredno škodo.

Obratna sredstva so surovine, reprodukcijski material, gotovi izdelki, polizdelki, trgovsko blago, inventar, seme, gnojilo, krma, **poljedelski in vinogradniški pridelki**.

Oprema so vsi stroji in naprave, tovorna in motorna priklopna vozila in druga oprema, ki se uporablja za opravljanje kakšne dejavnosti (kmetijstvo, obrt, gostinstvo, promet in trgovino) - razen osebnih avtomobilov, čolnov in manjših ladij, ki so prikazani kot dobrine v gospodinjstvu.

Dobrine v gospodinjstvu so osebni avtomobili, motorna kolesa, čolni, pohištvo, gospodinjstveni aparati, televizijski in radijski sprejemniki in druga oprema (jedilni pribor, posteljnina, oblačila ipd.).

Druge dobrine so npr. umetniške slike, drugi umetniški predmeti, knjige idr. (ne upoštevamo zlata in nakita).

Vzroki za nastanek naravne nesreče so lahko različne narave: poplave (zaradi preobilnega deževja ali prehitrega taljenja snega), gozdni požari, snežni plazovi, zemeljski plazovi, seizmična aktivnost, vulkanski izbruhi ali pa različni meteorološki vzroki, kot so razna neurja (nevihte, snežni meteži) ali hud mrz (pozeba, žled). Pogosto se dogaja, da izhajata dva vzroka drug iz drugega, eden je prvotni, drugi pa drugotni (npr. udarec strele povzroči gozdni požar, poplava porušitev jezua); tedaj se kot vzrok upošteva tisti, ki je povzročil škodo.

Potres je naravni pojav, pri katerem pride do manjšega ali večjega premikanja tal, zaradi česar se porušijo in poškodujejo objekti, naprave in druge dobrine; posledica so ranjeni in mrtvi.

Poplava lahko nastane zaradi delovanja zunanjih, notranjih voda ali zaradi hudournikov in planinskih voda.

Poplava zaradi delovanja zunanjih voda je (občasno) stihijsko poplavljanje terena (doline večjih vodnih tokov) zaradi izlivanja vode čez obrambne nasipe in jezove ali predore nasipov oziroma rušenje jezov in drugih varstvenih hidrogradbenih objektov. Pri tem so upoštevane tudi poplave, ki nastanejo zaradi ledenih ovir v vodnih tokovih.

Poplava zaradi delovanja notranjih voda je poplavljanje terena (nižinski predeli) z odvečnimi površinskimi vodami in visokimi talnimi vodami zaradi nenormalnega hidrološkega stanja in zaradi počasnega odvajanja teh voda (ni odvodnega omrežja ali nezadostne zmogljivosti).

Poplavljanje zaradi hudournikov in planinskih voda je nepričakovano poplavljanje terena z vodno maso, ki nastane na hudourniških tokovih in pri koncentraciji planinskih voda zaradi hitrega naraščanja vode, velike količine kamnitih naplavin in mulja ter velike rušilne moči neposredno po močnih krajevnih plohah in hitrem taljenju snega.

Suša je daljše obdobje, v katerem ne pade dovolj padavin za normalni razvoj in dozorevanje kmetijskih rastlin, kar negativno vpliva na velikost in kakovost pridelka, ki je bistveno manjši od triletnega povprečja.

Neurje je veter s hitrostjo 17,2 m na sekundo oziroma 82 km na uro ali več, ki lomi veje in debla, valja in lomi posevke, stresa plodove s sadnega drevja in prizadane škodo dobro vzdrževanim gradbenim objektom.

Toča je atmosferska padavina v trdnem stanju (led) s premerom 5 mm ali več, ki s svojim udarcem močno poškoduje ali uniči kmetijske kulture, lahko pa povzroči škodo tudi na drugih objektih (gradbenih ipd.).

Pozeba je nastanek ledenih kristalov, ki se pri temperaturi, nižji od 0°C, v različnih oblikah kopičijo na vodoravnih in navpičnih površinah; imenujemo jo lahko tudi slana ali ivje. Slana in ivje lahko močno poškodujeta kmetijske kulture.

measures, for rescuing and providing people, animals and other goods during or immediately after the natural disaster or for some other reason that caused direct damage.

Working means include all raw materials, reproduction materials, finished products, semimanufactures, merchandise, inventory, seeds, manure or fertiliser, feeding stuff, **field and vineyard produce**.

Equipment is all machines and other devices, lorries and trailers and other equipment for all kinds of activities (agriculture, cottage industry, hotel trade, transport and trade) - passenger cars, boats and small ships are excluded. They are shown as household goods.

Household goods are passenger cars, motorcycles, boats, furniture, household appliances, TV and radio sets and other equipment (tableware, bedclothes, clothing, etc.).

Other goods are art paintings, other works of art, books, etc. (gold and jewellery are not included).

There are different **reasons for natural disasters**: floods (because of heavy rain or fast melting snow), forest fires, snow and land avalanches, seismic activities, volcano eruptions or various meteorological reasons such as storms (thunderstorms, blizzards) or heavy colds (frosts, freezing rain). Often there are primary and secondary reasons (e.g. a thunderbolt can be the reason for a forest fire, a flood can be the reason for destroying a dam); in such cases the reason is the one that caused the damage.

Earthquakes are natural phenomena where smaller or greater movement of earth is observed, which causes collapsing or ruining of buildings, equipment, etc.; the consequence are injured and dead people.

Floods can be caused by activity of surface and underground waters or because of steep mountain streams and rivers.

A flood caused by the influence of surface waters is uncontrolled flooding of area (valleys of big watercourses) caused by overflowing the dams or by ruining the dams or other hydro protecting objects. Floods caused by the ice barriers are also included.

A flood caused by the activity of underground waters is flooding of area (lowland) by high surface waters and high underground waters caused by high hydrological state and because of slow draining of these waters (there is no drainage or drainage is of low capacity).

Floods caused by steep mountain streams and rivers are cases of unexpected flooding of area as a result of a rapidly raising level of steep mountain streams and a big quantity of stone and slime alluvial material with great destructive power usually after strong showers or fast snow melting periods.

Droughts are long periods without enough precipitation for normal growth and ripening of crops, which has a negative impact on its quantity and quality, i.e. the crop is considerably lower than a three-year average.

Thunderstorms are strong winds blowing with a speed of 17.2 m per second or 82 km per hour or more and breaking branches and trunks, destroying the crops, shaking down the fruits and causing damage to the buildings.

Hail is atmospheric precipitation in solid state (ice) of 5 mm or more in diameter, which can severely damage or destroy crops or cause damage to buildings.

Frost is appearance of frozen crystals, which are at the temperature lower than 0°C gathered on horizontal or vertical surface and can be called white frost. White frost can cause severe damage to crops.

Žled je tanka ledena obloga na drevju, napeljavah ali skalovju.

Dršenje tal in snega:

- dršenje tal so nenadni geološki premiki zemeljske površine na poševnih terenih z jasnimi znaki prelomov na površini tal in drsenja, ki nastajajo v kratkem času in jih spremljajo močne deformacije in široke razpoke ter povzročijo škodo na gradbenih objektih;
- sem prištevamo tudi škode, nastale zaradi snežnih in kamnitih plazov, snežnih zametov.

Epidemija je porast obolenj zaradi nalezljive bolezni, ki po številu primerov, času, kraju in zajetju prebivalstva ni običajen, ter nenavadno povečanje števila obolenj s komplikacijami ali smrtnim izidom. Epidemija je tudi pojav dveh ali več med seboj povezanih obolenj za nalezljivimi boleznimi, ki se niso nikoli ali se niso več let pojavila na posameznem območju, ter pojav večjega števila obolenj, katerih povzročitelj ni znan, spremlja pa jih febrilno stanje. Množični pojav teh bolezni lahko povzroči motnje v delovanju poslovnih subjektov ter znatno škodo v delovnem procesu.

Epizootija je nenavaden porast obolenj živali zaradi kužnih bolezni, ki lahko povzročijo veliko gospodarsko škodo. Rastlinski škodljivci in rastlinske bolezni, ki se lahko pojavijo tudi kot posledica invazije rastlinskih škodljivcev, prav tako lahko povzročijo veliko gospodarsko škodo.

Požar je vsak ogenj, ki je nastal zunaj kontroliranega ognjišča, ali ogenj, ki se je od tod razširil in se lahko naprej razvija z lastno močjo, pri tem pa povzroči materialno škodo.

Onesnaženost zemljišča je posledica izlivanja onesnaženih in strupenih voda iz rudniških flotacij in različnih drugih proizvodnih obratov, neustrezne uporabe kemičnih sredstev v kmetijski proizvodnji in drugih vzrokov. Kadar to onesnaženje preseže meje dopustne koncentracije, povzroči veliko in tudi dolgotrajno škodo na zemljišču, flori, favni, vodi in zdravju prebivalstva.

Onesnaženost voda (kopenskih in morja) je posledica naravnega in veliko intenzivnejšega onesnaževanja z organskimi substancami, različnimi kemijskimi spojinami, radioaktivnimi in drugimi nevarnimi snovmi (težke kovine, pesticidi, herbicidi itd.) iz industrije, kmetijstva in drugih oblik proizvodnje in storitev, iz urbanih okolij itd., ne glede na to, ali gre za namerna ali naključna onesnaženja, ki nastanejo kot stranska posledica neke okvare (akcidentne havarije). Vse to zmanjšuje uporabnost vode ne le za pitje, temveč tudi za druge namene. Nepovratno ali za daljše obdobje uničuje floro in favno v vodah in ogroža zdravje in življenje prebivalstva.

Onesnaženost zraka nastane z izpuščanjem plinastih snovi in trdnih delcev iz procesa zgorevanja, industrijskih procesov in motornih vozil. Zaradi izpuščanja onesnažujočih snovi v ozračje (zrak) se pojavljata kislilna dež in smog. Onesnaženi zrak povzroča škodo na objektih, površinskih in talnih vodah, gozdovih in drugi vegetaciji, vodnih rastlinah in živalih ter ogroža zdravje prebivalstva.

Druge nesreče so nesreče, ki jih povzroči človek s svojo dejavnostjo in ravnanjem, oziroma ki se zgodijo, ko različni dogodki pri opravljanju določene dejavnosti ali upravljanju sredstev za delo ter ravnanju z nevarnimi snovmi uidejo nadzoru in posledično ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali, premoženje, kulturno dediščino ter okolje. Tudi take nesreče lahko povzročijo občutno škodo in tudi to je treba prav tako oceniti. Zaradi tehničnih pomanjkljivosti, zastarele tehnologije, nezadostnih varstvenih ukrepov in napačne uporabe materialov nastajajo razne oblike okvar (havarij), ki lahko povzročijo eksplozije, požare, pokanje posod in izlivanje njihove vsebine, rušenje, vse to lahko povzroči precejšnjo gmotno škodo npr. v rudnikih, v gospodarskih obratih in drugih javnih objektih. Iz navedenih vzrokov lahko pride tudi do sevanja na predmete, prebivalce, flore in favno.

Sleet is frozen coverage on trees, installations or rocks.

Land- and snow-slip:

- a landslide is caused by unexpected geological surface movement on the slopes with evident signs of ruptures on the surface and sliding. They are noticed in a short time, are accompanied by great deformation and wide fissures and cause great damage to the buildings;
- the damage caused by avalanches (snow and rocky) and snowdrifts are included.

An **epidemic** is the unusual growth of people falling sick (considering the cases, time and place) because of the infectious diseases. It means also many cases with the complications or even deaths. An epidemic is also the case when two or more infectious diseases, which have not been observed for a long time or never, outbreak in a combination. An epidemic is also a great number of sick people with high temperature, with the reason being unknown. A great number of such illnesses can cause some troubles in administration or considerable damage in the working process.

Epizootic (epidemic animal infectious diseases) is unusual growth of animals falling sick because of the animal infectious diseases and can cause a great economic loss. Pest and other plant diseases as the result of pest invasion can also cause a great economic loss.

Fire is any blaze that has started outside the fireplace or has escaped from it and is expanding so much that it causes great material damage.

Land pollution is the result of discharging polluted or poisonous water from mine flotations and other manufacturing business, improper use of chemical substances in agricultural production and other reasons. When pollution exceeds the maximum allowed concentration it can cause big and long lasting damage on the fields, flora and fauna, water and people's health.

Water pollution (surface waters and sea) can be caused by natural reasons or by much more intense polluting with organic substances, various kinds of chemicals, radioactive and other dangerous substances (heavy metals, pesticides, herbicides, etc.) from industry, agriculture and other forms of production and services, from urban areas, etc., irrespective of whether pollution is made on purpose or accidentally or is a side effect of some damage (accidental damage). All such events diminish the use of water not only for drinking but also for other purposes. The flora and fauna can be ruined or destroyed for longer time, which means a great threat for people's health and life.

Air pollution is caused by emission of gaseous substances and solid particles from combustion processes, industrial processes and traffic. Acid rain and smog are the results of emission of polluting substances. Polluted air can cause a lot of damage on buildings, surface and underground waters, forest and other vegetation, water vegetation, animals and is also a great threat to people's health.

Other accidents are accidents caused by human activities. Various accidents can happen while handling hazardous substances and the result could be threatening to the life or health of people, animals, property, cultural heritage or environment. Such accidents can cause a great economic loss, which needs to be estimated. Sometimes technical deficiencies, out-of-date technology, inadequate safety precautions and wrong use of some materials cause different accidents such as explosions, fire, outpouring of substances or ruining, which can cause great material damage in mines, industrial buildings and other public facilities. Some of these reasons can also cause radiation of objects, people, flora and fauna.

Podatke o oceni gmotne škode, ki so jo evidentirale komisije za ocenjevanje škode, prikazujejo občine za vsako elementarno nesrečo posebej.

Podatke o oceni gmotne škode lahko dobijo občine od občinskih komisij za ocenjevanje škode, republiške komisije za ocenjevanje škode ali drugih strokovnih služb.

Omenjene komisije ugotovijo vrste škode po vzrokih nastanka škode, po območjih, sredstvih, ki so bila oškodovana, in dejavnostih, v katerih je škoda nastala, in ocenijo vrednost izgub. Rezultati ocenjevanja se uporabljajo za določanje konkretnih ukrepov za odpravo nastale škode in za ugotavljanje velikosti izgub v primerjavi z BDP.

Občine so pri izpolnjevanju navedenih poročil uporabljale Uredbo o metodologiji za ocenjevanje škode, ki so jo povzročile elementarne nesreče, objavljeno v Uradnem listu RS št. 67/03.

Podatke o suši, toči in pezebi smo zajeli v tabelah 1 in 2 kot poškodovana sredstva na dolgoletnih nasadih in obratnih sredstvih v kmetijstvu kot zasebna lastnina. Podatke o oceni neposredne škode v kmetijstvu zaradi hruševega ožiga smo zajeli v tabeli 1 in 2 kot uničena sredstva na dolgoletnih nasadih in obratnih sredstvih v kmetijstvu kot zasebna lastnina.

Podatki o škodah zaradi požarov, prikazani s to raziskavo, niso popolni. Težave se pojavljajo tudi zato, ker občine nimajo popolnega pregleda nad zasebnimi in drugimi sredstvi. Podatke o požaru smo zajeli v tabeli 1 kot uničena sredstva, in sicer požar v naravi (zemljišča, gozdovi in divjad), požar v objektih (gradbeni objekti), požar na prometnih sredstvih (oprema, dobrine) in drugi požari (oprema). V tabeli 2 smo jih zajeli kot uničena sredstva v dejavnosti A, D, E, F, G, H, I, L, M, N, O in Q (Standardna klasifikacija dejavnosti, Ur. l. RS, št.34/94, 3/95, 33/95, 15/96, 89/98, 12/99 in 2/02). Stroške smo zajeli v stroške zaradi škode.

Objavljanje podatkov

Letno:

Statistične informacije. Ocenjena škoda, ki so jo povzročile elementarne nesreče.

Data on estimation of damage recorded by commissions for estimating damage are shown by type of damage.

Municipalities can get the estimation of value of the damage from municipal commissions or the national commission for evaluating the damage caused by natural disasters or from other specialised institutions.

The mentioned commissions estimate damage by cause of damage, areas, means and activities where the damages occur. The results of the estimation are used for defining the measures for improving the situation and for defining the loss in comparison with GDP.

In answering the questionnaires the municipalities used the Decree on Methodology for Estimating Damages Caused by Natural Disasters, published in the Official Journal of RS, No. 67/03.

The data on drought, hail and frost are presented in Tables 1 and 2 as damaged means on lasting plantations and damaged working means in agriculture on private ownership. The data on estimated damage in agriculture because of erwinia amylovora are presented in Tables 1 and 2 as ruined means on lasting plantations and working means in agriculture on private ownership.

The data on fires gathered with this survey are not complete. There are also problems because of the incomplete overview of municipalities over the ownership of the means and goods. The data on fire are presented in Table 1 as ruined means; fire in nature (land, forest and wildlife), fire in object (buildings), fire on traffic means (equipment, goods) and others fire (equipment). In Table 2 they are presented as ruined means in activities A, D, E, F, G, H, I, L, M, N, O in Q (Standard Classification of Activities, OJ RS, No.34/94, 3/95, 33/95, 15/96, 89/98, 12/99 and 2/02). Costs are presented in consequential costs.

Publishing

Yearly:

Rapid Reports. Estimated damage caused by natural disasters.

Sestavila / Prepared by: Metka Pograjc

Izdaja, založba in tisk Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana, Vožarski pot 12 - **Uporaba in objava podatkov dovoljena le z navedbo vira** - Odgovarja generalna direktorica mag. Irena Križman - Urednica zbirke Statistične informacije Marina Urbas - Slovensko besedilo jezikovno uredila Ivanka Zobec - Angleško besedilo jezikovno uredil Boris Panič - Naklada 340 izvodov - ISSN zbirke Statistične informacije 1408-192X - ISSN podzbirke Okolje 1580-1802 - Informacije daje Informacijsko središče, tel.: (01) 241 51 04 - El. pošta: info.stat@gov.si - http://www.stat.si.

Edited, published and printed by the Statistical Office of the Republic of Slovenia, Ljubljana, Vožarski pot 12 - **These data can be used provided the source is acknowledged** - Director-General Irena Križman - Rapid Reports editor Marina Urbas - Slovene language editor Ivanka Zobec - English language editor Boris Panič - Total print run 340 copies - ISSN of Rapid Reports 1408-192X - ISSN of subcollection Environment 1580-1802 - Information is given by the Information Centre of the Statistical Office of the Republic of Slovenia, tel.: +386 1 241 51 04 - E-mail: info.stat@gov.si - http://www.stat.si.